

Uvodno obraćanje visokog predstavnika i posebnog predstavnika EU

Građani žele okončati ekonomsku krizu i vratiti se na put ka Europi

Dame i gospodo,

Govorit ću vrlo kratko jer je akcent inicijative Građani za Europu na onome što građani imaju reći i preporučiti vlastima i na onome što vlasti, s druge strane, obećavaju da će uraditi za građane.

Međutim, htio bih na početku današnje diskusije istaknuti da poljoprivreda i ruralni razvoj predstavljaju sektor u kome se interesi i strategije Bosne i Hercegovine i Europske unije u potpunosti preklapaju.

Za obje, ovo je *ključni* socijalni i ekonomski sektor.

Na poljoprivredu otpada čak polovica radnih mjesta u Bosni i Hercegovini ako uzmemo u obzir i neformalno zapošljavanje. Ovaj podatak odražava i prosjek u 27 zemalja članica EU, što objašnjava zašto se polovica zakona EU odnosi na poljoprivredno-prehrambeni sektor, a gotovo pola cijelog proračuna EU otpada na poljoprivredu i ruralni razvoj.

Prema tome, Bosna i Hercegovina i EU su u veoma sličnoj poziciji što se tiče središnje uloge poljoprivrede i ruralnog razvoja.

Također želim istaknuti da postoji značajan prostor za pretvaranje poljoprivrednog i ruralnog razvoja u pokretača ekonomskog rasta. Iako pola stanovništva BiH radi u ruralnim područjima, na poljoprivredno-prehrambeni sektor otpada samo

deset posto BDP-a, a Bosna i Hercegovina je neto uvoznik hrane.

Postoji ogroman potencijal za poboljšanje produktivnosti i stvaranje novih i bolje plaćenih radnih mjesta:

- uspostavom moderne i učinkovite institucionalne potpore za poljoprivredu i ruralni razvoj;
- pružanjem potpore investiranju unutar zemlje i učinkovitim strategijama za marketing i izvoz; te
- pripremanjem ovog sektora da apsorbira tehničku i finansijsku pomoć EU, koja će rasti eksponencijalno kada Bosna i Hercegovina bude osigurala status kandidata za članstvo u EU.

Mislim da je bitno napomenuti da su u nekim novim državama članicama EU ruralne zajednice prvobitno bile skeptične glede koristi od integracije – no njihova stvarna iskustva tijekom i poslije pristupa, u smislu povećanja socijalne i ekonomske pomoći, pretvorila su skepticizam u svesrdnu potporu za EU.

Zajednička poljoprivredna politika, koja je značajno reformirana i modernizirana u posljednjem desetljeću, fokusira se na ispunjavanje suvremenih standarda za pouzdanu i ekološki prihvatljivu poljoprivrednu djelatnost i održiv ruralni razvoj. Ona je usmjerena prema proizvodnji hrane koja će biti sigurna, u dovoljnim količinama i sa prihvatljivim cijenama i koja će ruralnom stanovništvu osigurati egzistenciju.

Ovo je jedna od poruka za koju se nadam da će biti upućena sa ovog sastanka danas – članstvo u EU donijet će stvarne koristi za građane BiH čija zaposlenost ovisi o poljoprivredi. Ono će donijeti stvarne koristi i ruralnim zajednicama i donijet će stvarne koristi stanovništvu u cijelosti tako što će povećati sigurnost hrane i stimulirati bosanskohercegovačku ekonomiju.

* * *

Sporazum o stabiliziranju i pridruživanju predviđa moderniziranje i restrukturiranje poljoprivrednog sektora u BiH tako da može apsorbirati razvojna sredstva EU i da se poljoprivredni proizvođači u BiH mogu uspješno takmičiti na jedinstvenom tržištu.

Jasno je da će ostvarenje ovih ciljeva biti na čekanju dok se ne formira nova vlada.

Stoga je prioritet – u poljoprivredi, ali i u svakom drugom sektoru u bosanskohercegovačkoj ekonomiji – formiranje Vijeća ministara.

Čak i prije nego dođe do toga, predstavnici vlasti koji su danas ovdje prisutni mogu izvršiti važne pripreme da pomognu novoj vladi. Parlamentarci koji su sa nama ovdje imaju kapacitet da donose zakone u ovom sektoru koji će koristiti građanima. Ministarstva mogu implementirati postojeće zakone. Partneri iz civilnog društva su tu da pomognu u utvrđivanju prioriteta, te da obrazlože i podrže vaše odluke.

Ovo će biti učinkovit način za rješavanje ekonomske krize – kojoj se dozvolilo da traje isuviše dugo i koja je nanijela neizrecivu štetu bosanskohercegovačkim domaćinstvima.

* * *

Prema tome, današnji sastanak je došao u pravo vrijeme. Civilni partneri su završili proces dinamičnih i strukturiranih konzultacija sa poljoprivrednicima, tehničkim ekspertima, predstavnicima ruralnih zajednica i ostalim interesnim stranama. Kao rezultat, oni su sada u poziciji da novim vlastima predstave konkretne i ostvarljive prijedloge. Predstavnici vlasti koji su danas ovdje sa nama u dobroj su poziciji da malo razmisle o potrebama i preporukama ovih ključnih interesnih strana.

Ovaj građanski glas je glas koji nove vlasti moraju poštivati.

Ako to urade, oni će realizirati praktične reforme koje mogu izvesti Bosnu i Hercegovinu iz ekonomske krize i vratiti je na put ka Europi.

Važno je da građani govore jasno i snažno i važno je da vlasti slušaju.

Važno je da građani i vlasti vode dijalog.

Nije slučajnost da inicijativa Građani za Europu obuhvaća strateške oblasti, kao što su obrazovanje, borba protiv korupcije, energija i okoliš, poljoprivreda i ruralni razvoj, te rad i zapošljavanje. Ove oblasti se izravno tiču svakog građanina. U poljoprivrednom sektoru, debata se vodi – bukvalno – oko stavljanja hrane na obiteljski stol.

Vjerujem da će – zbog ekstenzivne i intenzivne prirode procesa konzultacija – preporuke koje se danas ovdje predstavljaju u okviru inicijative Građani za Europu imati snagu zdravog razuma.

Nove vlasti bi ovo trebale objeručke prihvatiti – jer savršeno ima smisla implementirati reforme iz Europskog partnerstva i SSP-a.

Ove reforme će odvesti zemlju u Europu i pomoći će da se unaprijede životni uvjeti čak i prije ostvarenja samog članstva.

Samo po sebi je jasno da se vlasti trebaju usredotočiti na postizanje koncenzusa koji može omogućiti da se sve ovo ostvari.

Bit će mi drago surađivati sa vama kako bi korisni prijedlozi građana bili prihvaćeni i implementirani od strane onih koji odlučuju. To je naš krajnji cilj.

Hvala.